

I Ogólnopolski Okrągły Stół EUIncSo – sprawozdanie

W dniu 9 stycznia 2017 r. w Bibliotece Głównej Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim odbył się I Ogólnopolski Okrągły Stół „Społeczeństwo, władza, media: mowa nienawiści a inkluzja społeczna”. Wydarzenie było pierwszym z cyklu trzech debat poświęconych tematyce zjawisk motywowanych nienawiścią w ramach realizowanego w latach 2016-2019 na Wydziale Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego Akademii im. Jakuba z Paradyża przez dr Aleksandrę Szczerbę-Zawadę projektu Jean Monnet Module “Inclusive Society Building Through EU Studies: Human Rights Protection in the European Union”, współfinansowanego przez Komisję Europejską ze środków programu ERASMUS+.

Organizatorem konferencji był Wydział Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego Akademii im. Jakuba z Paradyża, Akademickie Centrum Studiów Niemcoznawczych i Europejskich Akademii im. Jakuba z Paradyża oraz Fundacja Konrada Adenauera w Polsce.

Patronat nad okrągłym stołem objęła JM Rektor Akademii im. Jakuba z Paradyża prof. dr hab. Elżbieta Skorupska-Raczyńska oraz Wojewoda Lubuski Władysław Dajczak.

Celem okrągłego stołu gromadzącego naukowców z ośrodków akademickich i instytutów naukowych z całej Polski (m.in. Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu i Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk), przedstawicieli organizacji pozarządowych (m.in. Stowarzyszenia „Nigdy Więcej” i Zachodniego Ośrodka Badań Społecznych i Ekonomicznych), organów władzy (m.in. Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wielkopolskim oraz Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie) i mediów (m.in. portalu egorzowska.pl) oraz studentów było stworzenie przestrzeni do wymiany poglądów i dobrych praktyk w zakresie budowania inkluzywnego społeczeństwa i zwalczania przejawów nietolerancji.

Obrady otworzył Dziekan Wydziału Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim dr Jacek Jaśkiewicz, który przywitał wszystkich uczestników konferencji.

Pierwszy panel, zatytułowany „Mowa nienawiści: kwestia prawna, problem społeczny czy fenomen medialny?”, moderowała dr Anna Chabasińska, Prodziekan Wydziału Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego AJP. Jako pierwszy głos zabrał prof. dr hab. Janusz Mieczkowski z Uniwersytetu Szczecińskiego z referatem „Złe praktyki w mówieniu i pisaniu o mniejszościach narodowych i etnicznych”, w którym zwrócił uwagę na negatywne stereotypy jako źródło dyskryminacji przedstawicieli tych grup mniejszościowych. Druga panelistka, dr Grażyna Baranowska, reprezentująca Poznańskie Centrum Praw Człowieka Instytutu Nauk Prawnych PAN, wygłosiła referat na temat „Wolność słowa a mowa nienawiści”, w którym starała się zarysować normatywną granicę między prawem człowieka, jakim jest wolność wypowiedzi, a tzw. mową nienawiści w oparciu o przepisy prawa krajowego i międzynarodowego oraz orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. Zamykający sesję wystąpienie prof. dr hab. Paweł Prüfer (Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim) w referacie pt. „Socjologia metamorficzna i etyka społeczna remedium na mowę nienawiści?” zastanawiał się, na ile określone zasady etyczne są w stanie powstrzymać przejawy nienawiści w społeczeństwie. W drugiej części panelu dyskutanci odpowiadali na pytania uczestników okrągłego stołu dotyczące natury zachowań, w szczególności przestępstw, motywowanych nienawiścią. Ogromny nacisk położono na edukację jako jedno z narzędzi budowania postaw zrozumienia i otwartości na drugiego człowieka.

Panel drugi, zatytułowany „Władza a mowa nienawiści: dobre praktyki w budowaniu inkluzywnego społeczeństwa”, moderowała dr Ida Musiałkowska z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Dyskusja poświęcona została obowiązkowi władz publicznych w zakresie przeciwdziałania przestępstwom motywowanym nienawiścią i włączenia społecznego. Charakter ciężących w tym przedmiocie na organach władzy publicznej obowiązków wyjaśniła dyrektor Anna Błaszczak-Banasiak z Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. Przykłady działań realizujących te obowiązki, podejmowanych przez Komendę Wojewódzką Policji w Gorzowie Wielkopolskim, zaprezentował nadkom. Marek Waraksa, który wskazał m.in. na obowiązujący lubuską Policję regulamin antydyskryminacyjny. Dobrymi praktykami w zakresie włączania studentów z niepełnosprawnościami w Akademii im. Jakuba z Paradyża podzieliła się natomiast z uczestnikami debaty dr Anna Dobrychłop. AJP może się na tym polu wykazać licznymi inicjatywami,

w tym m.in. rozwiązaniami ułatwiającymi proces studiowania studentom z określonymi dysfunkcjami, takimi jak asystent studenta niepełnosprawnego.

Panel trzeci pt. „Cyberhejt: O hejcie w Internecie i innych mediach” moderował dr Tomasz Marcinkowski z Akademickiego Centrum Studiów Niemcoznawczych i Europejskich AJP. Zabierając głos jako pierwsza red. Hanna Kaup z portalu egorzowska.pl podzieliła się swoim doświadczeniem na temat mowy nienawiści dostrzegalnej na forach internetowych. Dr Krzysztof Gorazdowski (Wydział Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego AJP) opowiedział o zjawisku prześladowania w Internecie, w tym o tzw. cyberstalkingu. Z kolei tematem wystąpienia podinsp. Arkadiusza Kozaka, naczelnika Wydziału dw. z Cyberprzestępczością Komendy Wojewódzkiej Policji w Szczecinie było „Zwalczania przestępstw z nienawiści w Internecie”. Dyskutanci byli zgodni, że jedną z przyczyn ogromnej liczby nienawistnych wpisów w Internecie jest anonimowość ich autorów. Jednocześnie podkreślano w dyskusji z publicznością, że wpis raz dokonany w Internecie, ma bardzo długą żywotność.

Moderatorką czwartego panelu „Społeczeństwo obywatelskie przeciw dyskryminacji i nienawiści” była dr Joanna Stefaniak z Uniwersytetu Gdańskiego. Biorący w nim udział prelegenci – przedstawiciele organizacji pozarządowych – dyskutowali na temat roli społeczeństwa obywatelskiego w zwalczaniu nietolerancji i mowy nienawiści. Mgr Jarosław Urbański z Zachodniego Ośrodka Badań Społecznych i Ekonomicznych przedstawił wyniki przeprowadzonych przez Ośrodek badań na temat mniejszości romskiej, zebranych w raporcie „Imigranci romscy w Polsce - własnym głosem o sobie”. Dr Marta Pachocka (Szkoła Główna Handlowa/PECSA) przedstawiła problematykę wpływu kryzysu migracyjnego na działalność NGO, także tych współpracujących z organizacjami międzynarodowymi. Mgr Stanisław Czerczak ze Stowarzyszenia „Nigdy więcej” przedstawił działania stowarzyszenia na rzecz walki z problemem rasizmu, ksenofobii i homofobii w Polsce. Paneliści podkreślili znaczenie zaangażowania społeczeństwa w budowanie przestrzeni wolnej od nienawiści.

Obrady zamknął panel studencki „Studenci na rzecz równości i inkluzji społecznej”, moderowany przez mgr Joannę Lubimow (Akademia im. Jakuba z Paradyża). Pani Karolina Terlińska analizowała zakaz dyskryminacji ze względu na wiek jako instrument ochrony prawnej na rynku pracy. Pani Agata Bielawska wygłosiła referat na temat „Ochrony praw podstawowych w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej”. Tematem wystąpienia Pani Stanisławy Nawrot była „Równość kobiet i mężczyzn jako zasada polityki spójności Unii Europejskiej”. Zamykające ten panel wystąpienie pana Mateusza Lemańskiego

dotyczyło „Ochrony prawnej ofiar przemocy wobec kobiet i przemocy domowej jako element krajowego i międzynarodowego systemu prawnego”. W następującej po sesji referatowej dyskusji studenci AJP zwrócili uwagę na rolę prawodawstwa w zwalczaniu przejawów dyskryminacji i przestępstw motywowanych nienawiścią.

Obrady podsumowali dr Aleksandra Szczerba-Zawada (Akademia im. Jakuba z Paradyża/EUIncSo) oraz dr Tomasz Marcinkowski (ACSNiE).

Więcej informacji:

www EUIncSo <http://ajp.edu.pl/o-projekcie-euincso.html>, Facebook EUIncSo

<https://www.facebook.com/EUIncSo/>